

NOWY KLUCZ DO MUZYKI. KLASA 4

WYMAGANIA EDUKACYJNE

W procesie planowania edukacji muzycznej najlepszym wsparciem dla nauczyciela jest rozkład materiału opracowany w perspektywie czteroletniej. Umożliwia on zaplanowanie rozwoju uczniów oraz realizację kolejnych celów. Pozwala także na naprzemienne planowanie różnych typów zajęć – na przykład pomiędzy kilkoma lekcjami z przewagą śpiewu i gry na instrumentach można zaplanować lekcję poświęconą omówieniu wybranej grupy instrumentów, podczas której dominować będą materiały filmowe i audio.

Ujęcie treści nauczania w konkretne tematy lekcji ukazuje nauczycielowi cały proces dydaktyczny i pozwala na jego bieżące dostosowywanie do potrzeb klasy, sprzyjając indywidualizacji pracy zgodnie z potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz możliwościami psychofizycznymi uczniów. Rozkład materiału pozwala również wstępnie określić wymagania edukacyjne, a tym samym zaplanować sposób oceniania.

Nawet najlepiej opracowany dokument nie wyczerpuje jednak zagadnienia oceny ucznia na lekcji muzyki. Zawsze pozostaje w niej pewien element subiektywnej oceny rozwoju muzycznego ucznia oraz jego umiejętności radzenia sobie z nowymi zadaniami. Warto pamiętać, że najważniejszy jest nie tyle efekt końcowy, ile proces, który zaszedł w uczniu – cel pedagogiczny ma tu pierwszeństwo przed estetycznym. Docenienie tego procesu poprzez odpowiednią ocenę może stać się impulsem do podejmowania przez ucznia kolejnych wysiłków i dalszego rozwoju.

W ocenianiu bieżącym nauczyciel może dostosować skalę ocen do indywidualnych możliwości ucznia oraz obserwowanego postępu w jego rozwoju. Może również zaproponować własny system oznaczeń – graficznych, literowych, cyfrowych, opisowych lub opartych na informacji zwrotnej – które w czytelny sposób przekazują uczniom informacje o ich postępach i wspierają proces uczenia się.

Poniżej przedstawiono propozycję rozkładu materiału wraz z wymaganiami podstawowymi i ponadpodstawowymi (klasa 4), które mogą stanowić pomoc w tym procesie. Można przyjąć, że uczeń spełniający 50% wymagań podstawowych otrzymuje ocenę dopuszczającą, a przy 75% – ocenę dostateczną. Uczeń, który podczas zajęć zrealizował wymagania podstawowe oraz część wymagań ponadpodstawowych, może otrzymać ocenę dobrą. Ocenę bardzo dobrą może uzyskać uczeń, który – oprócz spełnienia wymagań podstawowych – zrealizował większość wymagań ponadpodstawowych. Ocenę celującą otrzymuje uczeń spełniający niemal wszystkie wymagania.

Wymagania podstawowe – na ocenę 2–4	Wymagania ponadpodstawowe – na ocenę 5–6
1. CZYM JEST MUZYKA? Odgłosy otaczającego świata	
• Śpiewa wspólnie z grupą refren piosenki <i>A ja patrzę, a ja słucham</i>. • Rozpoznaje i nazywa części piosenki: zwrotka i refren. • Identyfikuje różne odgłosy z nagrań i występujące w otoczeniu. • Poszukuje niekonwencjonalnych źródeł lub sposobów wydobycia dźwięku w otoczeniu.	• Śpiewa samodzielnie refren piosenki. • Czyta wiersz na głos, dbając o wyraźną artykulację, intonację i płynność. • Umie powiedzieć, czym jest dla niego muzyka. • Wie, kim jest Krzysztof Penderecki. • Potrafi wypowiedzieć się na temat słuchanego utworu.

• Rozumie, że nadmierny hałas może negatywnie wpływać na zdrowie. • Zna podstawowe zasady dbania o higienę słuchu. • Współpracuje w grupie – przyjmuje określoną rolę i działa na rzecz wspólnego celu.	• Aktywnie uczestniczy w grupowym tworzeniu ilustracji muzycznej, wykazując inicjatywę i kreatywność.
2. W KRAINIE KONTRASTÓW. Rodzaje głosów ludzkich: sopran i bas	
• Śpiewa w zespole piosenkę <i>A ja patrzę, a ja słucham</i>. • Wymienia kontrastowe pojęcia muzyczne (np. głośno–cicho, szybko–wolno, wysoko–nisko). • Zna podstawowe zasady higieny głosu i potrafi wskazać sposoby dbania o aparat mowy. • Wie, czym jest skala głosu • Zna nazwisko Wolfganga Amadeusa Mozarta. • Rozpoznaje i nazywa skrajne rodzaje głosu ludzkiego: sopran – najwyższy, bas – najniższy. • Uczestniczy w zabawach, okazując szacunek dla pomysłów i propozycji innych dzieci.	• Samodzielnie śpiewa piosenkę <i>A ja patrzę, a ja słucham</i>. • Rozpoznaje i nazywa kontrasty muzyczne (np. dynamika, tempo, wysokość dźwięku) w utworze Edvarda Griega. • Zna i potrafi wyjaśnić terminy: aria, glissando. • Tworzy i interpretuje proste wzory graficzne służące do kodowania i dekodowania dźwięków głosem. • Prezentuje przed klasą swoje umiejętności śpiewu*. *Uczeń, który kształci swój głos.
3. STRUNY I SMYCZKI. Instrumenty strunowe smyczkowe – skrzypce i kontrabas	
• Śpiewa w grupie piosenkę <i>Na cztery i na sześć</i>. • Rozpoznaje skrzypce i kontrabas oraz potrafi przyporządkować je do grupy instrumentów strunowych smyczkowych. • Konstruuje prosty instrument strunowy z dostępnych materiałów. • Wskazuje fragmenty grane techniką pizzicato w utworze Léo Delibesa. • Wypełnia grą pauzy w utworze <i>Pizzicato</i> (zgodnie z sugestiami nauczyciela). • Omawia funkcję klucza wiolinowego i wskazuje położenie dźwięku g na pięciolinii. • Wykonuje w grupie dźwięk g na dzwonkach/flecie.	• Samodzielnie śpiewa fragmenty piosenki <i>Na cztery i na sześć</i>. • Zna budowę skrzypiec i kontrbasu oraz potrafi opisać sposób wydobywania dźwięku na tych instrumentach. • Wyjaśnia zjawisko rezonansu. • Rozpoznaje i nazywa podstawowe znaki muzyczne występujące w zapisie piosenki (np. klucz wiolinowy, nuta, pauza, kreska taktowa). • Poszukuje informacji w podręczniku – potrafi odnaleźć dźwięk g w zapisie nutowym. • Potrafi zakodować strukturę wybranej piosenki za pomocą dowolnych znaków graficznych (np. symboli, kolorów, kształtów). • *Prezentuje przed klasą swoje umiejętności gry na skrzypcach. * Uczeń, który uczy się gry na skrzypcach.
4. DOOKOŁA JEST RYTM. Wartości rytmiczne – ćwierćnuty i ósemki, metrum	
• Śpiewa w grupie piosenkę <i>Pałacyk Michla</i>, równocześnie maszerując rytmicznie. • Rozpoznaje ze słuchu metrum 3/4 i 4/4.	• Nazywa sylabami rytmicznymi proste rytmy złożone z ćwierćnut i ósemek („ta”, „ti-ti”).

• Rozróżnia wartości rytmiczne: ćwierćnutę i ósemkę – w zapisie i w praktyce wykonawczej. • Zna i potrafi wyjaśnić podstawowe pojęcia muzyczne: akcent, takt, pauza. • Odczytuje tekst z różnie rozmieszczonymi akcentami. • Wskazuje pauzy w zapisie nutowym i rozumie ich funkcję w utworze. • Reaguje ruchem na ćwierćnuty (marsz) i ósemki (bieg). • Rozumie znaczenie znaku repetycji i potrafi go zastosować w praktyce wykonawczej. • Współpracuje z grupą przy wykonywaniu prostego układu dwugłosowego.	• Zna i rozumie znaczenie podstawowych terminów muzycznych: metrum, puls. • Umie zaproponować zmiany akcentów w czytany tekście. • Odczytuje tekst w różnych rytmach • Określa metrum piosenki <i>Pałacyk Michla</i> oraz wskazuje wartości rytmiczne: ósemki i ćwierćnuty. • Zna wybrane tytuły pieśni z okresu II wojny światowej – wykonuje je lub proponuje do wysłuchania. • Akompaniuje do piosenki na instrumentach perkusyjnych według ustalonych zasad. • Taktuje według wzorów metrycznych, np. 2/4, 3/4, z wykorzystaniem gestów lub schematów ruchowych.
5. KOLORY JESIENI. Nastrój w muzyce. Tworzenie <i>Jesiennej kompozycji z darów jesieni</i>	
• Śpiewa w grupie piosenkę <i>To już jesień</i>. • Określa nastrój piosenki, wiersza, obrazu i utworu muzycznego. • Podczas śpiewu piosenki precyzyjnie odtwarza ruchy zgodne z zapisanym muzogramem. • Czyta zdania z odpowiednią intonacją, wyrażając różne nastroje (np. radość, smutek, zaskoczenie). • Rozpoznaje symbol półnuty i zna jego wartość rytmiczną. • Współpracuje w grupie tworząc <i>Jesienną kompozycję</i>.	• Śpiewa solo fragment piosenki <i>To już jesień</i>, dbając o wyraz artystyczny. • Umie własnymi słowami omówić nastrój <i>Preludium e-moll</i> F. Chopina i dopasować do niego odpowiednią reprodukcję plastyczną. • Czyta tekst wiersza wyrażając różne nastroje poprzez intonację głosu i zastosowanie kontrastów muzycznych. • Wyjaśnia znaczenie oznaczeń dynamicznych: f – forte (głośno), p – piano (cicho). • Rozpoznaje i odróżnia wartości rytmiczne: ćwierćnuty, ósemki i półnuty – w zapisie nutowym i ze słuchu. • Wskazuje fragment melodii w piosence, który odpowiada przedstawionemu wzorowi graficznemu. • Potrafi zapisać symbolami graficznymi własną <i>Jesienną kompozycję</i>.
6. MELOMANEM, DŹWIĘKÓW FANEM ZOSTAĆ DZISIAJ CHCĘ. Dekodujemy gamę C- dur	
• Śpiewa w grupie <i>Piosenkę melomana</i> i <i>To już jesień</i>. • Wykonuje piosenkę w grupie z podziałem na elementy: melodia, słowa, rytm – rozumiejąc ich rolę w utworze. • Śpiewa oraz gra w grupie gamę C-dur na dzwoneczkach, zachowując poprawną kolejność i intonację. • Wskazuje w zapisie nutowym piosenki fragment oparty na gamie C-dur.	• Śpiewa samodzielnie zwrotkę piosenki <i>To już jesień</i> i refren <i>Piosenki melomana</i>, dbając o intonację i wyraz artystyczny. • Śpiewa gamę C-dur literami i solmizacją oraz wykonuje ją na wybranym instrumencie. • Rozróżnia słuchem kierunek gamy C-dur – wstępujący i zstępujący. • Gra na flecie improwizowane motywy na dźwiękach g-e.

• Gra w grupie na flecie dźwięki g-e – powtarzając jak echo krótkie motywy za prowadzącym. • Wykonuje w grupie jeden z głosów utworu <i>Jesienne granie</i>, dbając o wspólne brzmienie.	• Zna pojęcie meloman i potrafi wyjaśnić, kim jest osoba określana tym mianem. • Pełni rolę lidera w zespole, organizując pracę nad przygotowaniem jednego z głosów utworu <i>Jesienne granie</i> i wspierając współpracę grupową.
7. MUZYKA NA STRUNACH FORTEPIANU. Fortepian, jako instrument solowy lub akompaniujący	
• Śpiewa w grupie <i>Piosenkę melomana</i>. • Rozpoznaje w utworze barwę fortepianu. • Zna nazwisko najwybitniejszego polskiego kompozytora – Fryderyka Chopina. • Wie, czym jest akompaniament i jaką pełni rolę w utworze muzycznym. • Zna termin muzyczny glissando – reaguje ruchem na pojawienie się w utworze Wolfganga Amadeusa Mozarta. • Rozpoznaje symbol szesnastki i zna jego wartość rytmiczną. • Odczytuje w grupie rytmy złożone z półnut, ćwierćnut, ósemek i szesnastek. • Próbuje wykonać w grupie gamę C-dur na flecie, dbając o technikę chwytów dla kolejnych dźwięków. • Wykonuje w grupie fragment utworu <i>Jesień</i> Antonio Vivaldiego na dzwonkach/flecie.	• Rozumie mechanizm działania fortepianu – potrafi opisać sposób wydobywania dźwięku oraz budowę instrumentu. • Określa rolę fortepianu w słuchanych utworach – rozróżnia funkcję akompaniującą i solową. • Improwizuje w duecie na czarnych klawiszach fortepianu. • Wskazuje wszystkie dźwięki c na klawiaturze fortepianu. • Gra na dzwonkach wstawkę instrumentalną w <i>Piosence melomana</i> – gamę C-dur różnymi wartościami rytmicznymi. • Do wartości rytmicznych dobiera nazwy jesiennych przedmiotów. • *Prezentuje przed klasą swoje umiejętności gry na fortepianie. * Uczeń, który uczy się gry na fortepianie.
8. DZIEŃ 11 LISTOPADA – NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI. Hymn Polski i pieśni legionowe	
• Śpiewa w zespole hymn państwowy – <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>, w postawie na baczność. • Wykonuje w grupie pieśń patriotyczną <i>Przybyli ułani</i>. • Wskazuje sytuacje i okoliczności, w których wykonuje się hymn państwowy. • Rozpoznaje i nazywa polskie symbole narodowe: flagę, godło i hymn. • Zna znaczenie Narodowego Święta Niepodległości obchodzonego 11 listopada i potrafi je powiązać z wydarzeniami historycznymi. • Wyjaśnia, czym są pieśni legionowe.	• Wykonuje partie solowe w pieśni <i>Przybyli ułani</i>. • Zna okoliczności powstania <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>. • Umie własnymi słowami wyjaśnić znaczenie i rolę hymnu narodowego. • Zna tytuły innych pieśni legionowych (poza pieśnią <i>Przybyli ułani</i>) i potrafi zaśpiewać jedną z nich. • Uczestniczy w obchodach Narodowego Dnia Niepodległości – osobiście lub online. • Proponuje i wykonuje akompaniament perkusyjny do pieśni <i>Przybyli ułani</i>. • Tworzy hymn klasowy – tekst w rytmie.
9. W NASZEJ KUCHNI WSZYSTKO GRA. Niekonwencjonalny akompaniament na przedmiotach codziennego użytku	
• Wspólnie z grupą śpiewa <i>Kołysankę kuchenną</i>. • Rozumie i wyjaśnia termin: ostinato.	• Śpiewa solo refren piosenki <i>Kołysanka kuchenna</i> z dbałością o wyraz artystyczny.

• Odtwarza podany rytm na przyborach kuchennych. • Wykonuje w grupie fragment utworu <i>Musette</i> Johanna Sebastiana Bacha na dzwonkach/flecie, dbając o poprawność techniczną. • Projektuje graficzny wzór ilustrujący ostinato rytmiczne, wykorzystując dowolne przedmioty w różnych kształtach i kolorach.	• Eksperymentuje z wykorzystaniem przedmiotów codziennego użytku jako instrumentów, dobierając je do piosenki w sposób świadomy – z uwzględnieniem barwy dźwięku i charakteru utworu. • Improwizuje proste ostinato rytmiczne (klaskaniem lub grą na wybranych „instrumentach kuchennych”). • Samodzielnie opracowuje i wykonuje. ostinato rytmiczne do wybranej piosenki, wykorzystując klaskanie, tupanie i uderzanie o uda. • Tworzy krótką improwizowaną melodię, wykorzystując szklanki napełnione wodą jako instrumenty. • Ilustruje treść piosenki ruchem i grą na „instrumentach kuchennych”.
10. NASZE INSTRUMENTY. Poznajemy i budujemy instrumenty perkusyjne	
• Śpiewa w grupie refren piosenki <i>Mam tam-tam</i>. • Wie, czym są gestodźwięki i potrafi je zaprezentować. • Zna nazwę instrumenty perkusyjne. • Rozpoznaje i nazywa instrumenty perkusyjne z instrumentarium szkolnego, zna sposoby wydobywania z nich dźwięku. • Grupuje instrumenty perkusyjne ze szkolnego zestawu na melodyczne i niemelodyczne. • W grupie odtwarza podane rytmy na instrumentach perkusyjnych. • Zna symbol całej nuty i rozumie jej wartość rytmiczną w odniesieniu do wcześniej poznanych wartości. • Wskazuje w zapisie nutowym całą nutę oraz odpowiadającą jej pauzę. • Współpracuje z grupą podczas wykonywania jednego z głosów akompaniujących w utworze <i>Ookina daiko</i>. • Wykonuje własny instrument muzyczny według instrukcji zawartych w podręczniku.	• Śpiewa samodzielnie i w grupie zwrotkę oraz refren piosenki <i>Mam tam-tam</i>. • Improwizuje na instrumentach sztabkowych w oparciu o dźwięki: <i>d e g a c</i>. • Improwizuje rytmicznie w określonym metrum. • Improwizuje własne rytmy na instrumentach perkusyjnych. • Samodzielnie śpiewa i gra na bębnie główny głos w utworze <i>Ookina daiko</i>, zachowując odpowiednią dynamikę. • Konstruuje instrument muzyczny według własnego pomysłu i prezentuje jego brzmienie.
11. ZAPAS MUZYKI NA ZIMĘ. Podobieństwo i kontrast, czyli formy muzyczne: AB, ABA', ABC	
• Śpiewa w grupie piosenkę <i>Zła zima</i>. • Zna formy muzyczne: AB, ABA, ABA', ABC. • Dobiera odpowiedni wzór graficzny ilustrujący strukturę form muzycznych AB, ABA, ABA', ABC. • Rozpoznaje formę muzyczną piosenki <i>Zła zima</i>.	• Śpiewa solo piosenkę <i>Zła zima</i>. • Określa nastrój słuchanego utworu muzycznego, opowiada o wyobrażonej zimowej scenerii inspirowanej muzyką oraz uzasadnia wybór reprodukcji plastycznej odpowiadającej nastrojowi utworu.

• Wykazuje zaangażowanie podczas grupowych ćwiczeń twórczych. • Wyjaśnia znaczenie kropki przy nucie i łuku łącznika.	• Proponuje gesty lub akompaniament rytmiczny, które podkreślają strukturę piosenki. • Proponuje odgłosy i ruchy charakterystyczne dla kota, jako element części B zabawy muzyczno-ruchowej. • Proponuje i uzgadnia z innymi utwory muzyczne do wspólnego wykonania.
12. ZIMOWE ROZRYWKI I REBUSY. Znaki chromatyczne	
• Śpiewa w grupie piosenkę <i>Zła zima</i>, wzbogacając ją o gestodźwięki lub ruchy ilustrujące treść utworu. • Rozpoznaje i wyjaśnia znaczenie znaków chromatycznych: krzyżyk, bemol, kasownik. • Potrafi w grupie zagrać na dzwonek/flecie fragment kolędy <i>Wśród nocnej ciszy</i>.	• Wyjaśnia funkcję przygodnego znaku chromatycznego. • Odczytuje zapis nutowy zawierający znaki chromatyczne (fragment piosenki <i>Zła zima</i>, fragment <i>Cieszymy się i pod niebiosy</i>). • Potrafi wymyślić i zapisać rebus z wykorzystaniem symboliki nutowej. • Samodzielnie odczytuje i wykonuje kolędę na wybranym instrumencie melodycznym.
13. W OCZEKIWANIU NA ŚWIĄTECZNE WIECZORY. Regionalne tradycje świąteczne. Polskie kolędy i pastorałki	
• Śpiewa refren pastorałki <i>Jam jest dudka</i>. • Wyjaśnia znaczenie terminów: kolęda, pastorałka. • Wymienia kilka tytułów polskich kolęd i pastorałek. • Opisuje wybrane polskie i regionalne tradycje bożonarodzeniowe. • Akompaniuje w grupie do pastorałki na dzwonek i/lub klawesach dostosowując grę do tempa oraz charakteru utworu. • Wykonuje w grupie na dzwonek lub flecie fragmenty kolęd <i>Gdy śliczna Panna</i> i <i>Wśród nocnej ciszy</i>.	• Śpiewa pastorałkę <i>Jam jest dudka</i>. • Tworzy tekst kolejnej zwrotki pastorałki, zachowując spójność tematyczną i rytmiczną z oryginałem. • Akompaniuje do pastorałki na wybranym instrumencie, śledząc zapis nutowy. • Swobodnie wykonuje na instrumencie melodię wybranej kolędy, stosując poprawnie znaki chromatyczne. • Wyszukuje informacje o innych zwyczajach świątecznych. • Organizuje i uczestniczy w przygotowaniu programu dla szkolnych kolędników, angażując się w planowanie repertuaru, instrumentacji oraz życzeń (również w gwarze). Bierze udział w kolędowaniu dla społeczności szkolnej.
14. POLONEZA CZAS ZACZAĆ. Polonez – muzyka ludowa i jej artystyczne opracowanie	
• Śpiewa w grupie fragmenty pieśni <i>Polonez rycerski</i>. • Wymienia nazwy polskich tańców narodowych: polonez, mazur, kujawiak, oberek, krakowiak. • Charakteryzuje poloneza, określając jego tempo, metrum oraz dostojny, uroczysty charakter. • Rozpoznaje ze słuchu pieśń <i>Polonez rycerski</i>, wskazując jej styl i kontekst historyczny.	• Śpiewa solo fragmenty z szesnastkami w pieśni. • Krótko przedstawia postać Karola Kurpińskiego, wskazując jego rolę w rozwoju polskiej muzyki i kultury narodowej. • Opisuje własnymi słowami różnice między polonezem ludowym a jego artystycznym opracowaniem, zwracając uwagę na sposób wykonania.

• Wyjaśnia pojęcie: artystyczne opracowanie tańca. • Wskazuje szesnastki w zapisie nutowym, rozpoznając ich graficzny wygląd i wartość rytmiczną.	• Dopasowuje fragment tekstu pieśni do sytuacji przedstawionej na obrazie Wojciecha Kossaka, analizując kontekst historyczny i emocjonalny sceny. • Wyklaskuje proste rytmy zawierające szesnastki, zachowując poprawność rytmiczną i tempo.
15. PÓJDŹMY RAZEM W KOROWODZIE. Układ poloneza	
• Umie zaśpiewać w grupie 8 taktów zwrotki pieśni <i>Polonez rycerski</i>. • Zna podstawowy krok poloneza oraz kilka elementów układu tanecznego, takich jak ukłon, tunel, przejście czwórkami. • Rozpoznaje poloneza w prezentowanych materiałach filmowych, wskazując cechy charakterystyczne dla tego tańca • Bierze aktywny udział w wykonaniu układu tanecznego poloneza, współpracując z grupą, zachowując formę taneczną oraz troszcząc się o współpartnerów.	• Śpiewa w małym zespole pieśń <i>Polonez rycerski</i>, zwracając uwagę na precyzyjne wykonanie fragmentów zawierających szesnastki. • Proponuje własny układ taneczny poloneza, współpracując z grupą i uzgadniając z innymi przebieg choreografii.
16. HEJ, KRAKOWSKI GRAJĄ TANIEC! Krakowiak	
• Śpiewa w grupie refren piosenki <i>Krakowiacy zawadiacy</i>. • Wymienia charakterystyczne cechy krakowiaka: tempo, metrum, wesoly i skoczny charakter. • Zna termin: synkopa oraz rozpoznaje poznane wcześniej wartości rytmiczne. • Wykonuje w grupie rytm z synkopą, używając sylab rytmicznych oraz tekstu. • Wskazuje synkopy w zapisie nutowym piosenki. • Wykonuje w grupie na dzwonek/flecie takty 1-4 utworu <i>Płynie Wisła, płynie</i>.	• Śpiewa w małym zespole zwrotkę piosenki <i>Krakowiacy zawadiacy</i>. • Opisuje różnice między krakowiakiem ludowym a jego artystycznym opracowaniem. • Odczytuje rytmy powstałe z ułożenia nazw warzyw. • Prowadzi zabawę <i>Smaczna włoszczyzna</i> utrzymując stały puls i tempo. • Układa tekst do podanego rytmu. • Samodzielnie rozczytuje całą melodię <i>Płynie Wisła, płynie</i> i wykonuje ją na wybranym instrumencie.
17. KRAKOWSKIE LEGENDY. Układ taneczny krakowiaka	
• Wymienia charakterystyczne cechy krakowiaka (tempo, metrum, charakter). • Zna podstawowy krok krakowiaka oraz kilka elementów układu tanecznego. • Zna w zarysie legendy krakowskie wymienione w podręczniku. • Gra w grupie na dzwonek/flecie utwór <i>Płynie Wisła, płynie</i>. • Bierze aktywny udział w wykonaniu układu tanecznego krakowiaka – współpracuje z grupą, zachowuje formę taneczną, troszczy się o współpartnerów.	• Wymienia nazwy kilku kroków i figur tanecznych krakowiaka. • Podaje tytuły innych krakowskich legend i opowiada krótką historię z własnej okolicy. • Nuci popularne melodie w rytmie krakowiaka. • Proponuje własny układ taneczny krakowiaka, współpracując z grupą i uzgadniając z innymi przebieg choreografii.

• Rozpoznaje krakowiaka w prezentowanych materiałach filmowych, wskazując jego cechy.	
18. FRYDERYK CHOPIN – KOMPOZYTOR SERCU NAJBLIŻSZY. Słuchamy i gramy utwory Fryderyka Chopina	
• Wspólnie wykonuje śpiewane fragmenty utworu <i>Rozmowa z fortepianem</i>. • Zna podstawowe informacje z życia Fryderyka Chopina (np. miejsce urodzenia, epoka, w której tworzył, talenty). • Poprawnie zapisuje nazwisko kompozytora: „Chopin.” • Wymienia kilka tytułów utworów Chopina (np. <i>Polonez g-moll</i>, <i>Mazurek E-dur</i>, <i>Preludium Des-dur</i>). • Wyjaśnia, czym zajmuje się kompozytor utworów muzycznych. • Posiada podstawową wiedzę na temat budowy fortepianu (np. struny, klawisze, młoteczki, klawiatura). • Akompaniuje w grupie do <i>Poloneza g-moll</i> • Gra w grupie na flecie/dzwonkach fragment <i>Preludium Des-dur</i>.	• Improwizuje głosem lub na instrumencie określone fragmenty utworu <i>Rozmowa z fortepianem</i>, uwzględniając oznaczenia wykonawcze. • Podaje nazwiska kilku kompozytorów muzyki klasycznej (np. Fryderyk Chopin, Wolfgang Amadeus Mozart, Johann Sebastian Bach, Antonio Vivaldi). • Wypowiada się na temat słuchanych utworów muzycznych, rozpoznaje i opisuje cechy poloneza (np. rytm, charakter, metrum). • Gra na wybranym instrumencie melodię <i>Preludium Des-dur</i>. • Poszukuje informacji na temat wybitnych pianistów (wirtuozów fortepianu) oraz Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina.
19. W PODRÓŻY Z CHOPINEM. Pieśń artystyczna <i>Hulanka</i>	
• Śpiewa w grupie fragment pieśni <i>Hulanka</i>, zachowując jej charakter. • Zna i rozumie znaczenie terminu muzycznego: fermata. • Podaje kilka podstawowych faktów z życia kompozytora (np. miejsca związane z F. Chopinem). • Wymienia kilka tytułów jego utworów (np. <i>Etiuda c-moll</i>, <i>Preludium Des-dur</i>, <i>Polonez A-dur</i>). • Rozpoznaje i opisuje charakterystyczne cechy poloneza w słuchanym <i>Polonezie A-dur</i>. • Wspólnie z grupą wykonuje na flecie lub dzwonkach <i>Preludium Des-dur</i>. • Akompaniuje w zespole do <i>Preludium Des-dur</i> przy użyciu parasoli, zgodnie z rytmem i dynamiką utworu.	• Śpiewa samodzielnie fragment <i>Hulanki</i>. • Rozpoznaje słuchowo utwór <i>Polonez A-dur</i>. • Bierze udział w klasowym konkursie wiedzy na temat Fryderyka Chopina – wykazuje się znajomością życia i twórczości kompozytora. • Własnymi słowami wyjaśnia znaczenie <i>Etiudy c-moll</i> F. Chopina w czasach kompozytora i współcześnie. • Przyjmuje rolę dyrygenta – kieruje zespołami wykonującymi akompaniament na parasolach do utworu <i>Preludium Des-dur</i> Fryderyka Chopina, dba o delikatne brzmienie i zgodność rytmiczną.
20. WIOSNA TUŻ-TUŻ. Odgłosy wiosny. Niekonwencjonalny akompaniament na kluczach	
• Śpiewa w grupie fragmenty piosenki <i>Kiedy przyjdzie wiosna?</i>. • Wykonuje ćwiczenia emisyjne oraz trudniejsze fragmenty piosenki, dbając o naturalne i delikatne brzmienie głosu. • Recytuje podany tekst zgodnie z zapisanym rytmem.	• Śpiewa solo melodię zwrotki i refrenu piosenki <i>Kiedy przyjdzie wiosna?</i>, dbając o wyraz artystyczny. • Rytmizuje krótki tekst, stosując odpowiednie akcenty. • Improwizuje rytmy przy użyciu kluczy jako instrumentu perkusyjnego.

• Zna i rozumie znaczenie terminów muzycznych: mormorando i coda, potrafi je zastosować w praktyce. • Bierze aktywny udział w zabawach, przestrzegając ustalonych zasad i współpracując z grupą.	• Tworzy krótki tekst o tematyce marcowej • Eksperymentuje z różnymi sposobami wydobywania dźwięku za pomocą kluczy (np. uderzanie, pocieranie, potrząsanie, gwizdanie) i proponuje ich zastosowanie podczas akompaniamentu do piosenki • Proponuje inne zabawy muzyczne z wykorzystaniem kluczy.
21. IDZIE WIOSNA! Śpiew w kanonie. Niekonwencjonalne źródło dźwięku – doniczki	
• Śpiewa w grupie fragmenty piosenki <i>Kiedy przyjdzie wiosna?</i> oraz melodię kanonu <i>Idzie wiosna</i>. • Rozumie, na czym polega wykonanie utworu w formie kanonu. • Zna i rozróżnia instrumenty smyczkowe: skrzypce, altówkę, wiolonczelę, kontrabas. • Rozpoznaje te instrumenty na ilustracji i prawidłowo je nazywa.	• Śpiewa samodzielnie wybraną zwrotkę piosenki <i>Kiedy przyjdzie wiosna?</i>, dbając o wyraz artystyczny. • Śpiewa w małym zespole utwór w formie kanonu, dbając o właściwe wejścia i współbrzmienie głosów. • Wymienia cztery poznane instrumenty smyczkowe w kolejności od najniższej do najwyższej brzmiącego i odwrotnie. • Potrafi ruchem rąk pokazać kierunek przebiegu melodii w utworze <i>Łabędź</i>. • Poszukuje innych nagrań cyklu <i>Karnawał zwierząt</i>. • Konstruuje instrument z glinianych doniczek, porządkując je według wysokości dźwięku. • Improwizuje melodię na tym instrumencie. • *Prezentuje przed klasą swoje umiejętności gry na wiolonczeli. * Uczeń, który uczy się gry na wiolonczeli.
22. WIOSENNE TRADYCJE. Regionalne zwyczaje związane z początkiem wiosny i Wielkanocą	
• Śpiewa piosenki w grupie oraz wykonuje melodię <i>Idzie wiosna</i> w kanonie w małym zespole. • Zna wybrane zwyczaje związane z końcem zimy, nadejściem wiosny oraz obchodami Wielkanocy. • Aktywnie uczestniczy w zabawie słuchowej <i>Kto jest kogutem?</i>, przestrzegając ustalonych zasad. • Wykonuje akompaniament na dzwonkach do piosenki <i>Kogucik</i>.	• Samodzielnie śpiewa wybraną piosenkę o tematyce wiosennej. • Opowiada własnymi słowami o tradycjach związanych z przesileniem wiosennym oraz obchodami Wielkanocy. • Gra melodię <i>Kogucik</i> na dzwonkach lub flecie. • Organizuje i uczestniczy w przygotowaniu muzycznego orszaku na cześć wiosny. Bierze udział w wydarzeniu dla społeczności szkolnej.
23. WIOSNA PEŁNA MUZYKI. Muzyka ilustracyjna, tworzenie ilustracji dźwiękowych	
• Rozpoznaje zjawiska przyrody ilustrowane muzyką w <i>Burzy</i> Ludwiga van Beethovena. • Zna pojęcie: muzyka ilustracyjna. • Odczytuje zapis graficzny ilustracji dźwiękowej do wiersza <i>Wiosenny wietrzyk</i> i aktywnie uczestniczy w jej wykonaniu.	• W słuchanym utworze wskazuje środki muzyczne naśladujące odgłosy przyrody. • Starannie czyta wiersz <i>Wiosenny wietrzyk</i>, z odpowiednim tempem, akcentem i modulacją głosu, dbając o wspólny efekt grupowego wykonania.

• Współpracuje z innymi podczas muzycznych ilustracji. • Wie, kim był Ludwig van Beethoven. • Rozumie, że świat można przedstawiać za pomocą różnych środków wyrazu – malarstwo, literatura, muzyka – przejawia szacunek dla tej różnorodności.	• Współpracuje w małym zespole, muzycznie ilustrując historię obrazkową. • Podejmuje próbę opracowania i realizacji własnego pomysłu twórczego, również z wykorzystaniem nietypowych źródeł dźwięku lub narzędzi cyfrowych.
24. NASTROJE WIOSENNE. Muzyka ilustracyjna. Instrumenty strunowe – harfa	
• Śpiewa w grupie piosenkę <i>W kurniku</i>. • Rozumie, czym jest muzyka ilustracyjna. • Wykonuje w grupie akompaniament do <i>Symfonii dziecięcej</i>. • Wie, jak wygląda harfa. • Zna terminy muzyczne: przedtakt, volty. • Wskazuje przedtakt w zapisie nutowym • Wyjaśnia sposób wykonania melodii z zastosowaniem repetycji i volt. • Gra w grupie na dzwonkach/flecie fragment <i>Wiosny</i> Antonio Vivaldiego.	• Śpiewa solo partię koguta w piosence <i>W kurniku</i>. • Wskazuje w tekście piosenki fragmenty naśladujące odgłosy przyrody i wyjaśnia sposób ich zobrazowania przez kompozytora. • Wie, jak jest zbudowana harfa i potrafi przyporządkować ją do odpowiedniej grupy instrumentów. • Własnymi słowami uzasadnia tytuł utworu <i>Arabeska</i> Claude'a Debussy'ego. • Nadaje tytuły słuchanym utworom, kierując się ich ilustracyjnością. • *Prezentuje przed klasą swoje umiejętności gry na harfie. *Uczeń, który uczy się gry na harfie.
25. MUZYKA LUDOWA. Folklor muzyczny – regionalne przyśpiewki i tańce	
• Śpiewa w grupie polską piosenkę ludową. • Rozumie terminy: tradycja, folklor muzyczny, obrzędy, obyczaje, etnograf. • Wymienia przykłady tradycji rodzinnych. • Zna postać Oskara Kolberga i potrafi opowiedzieć o jego wkładzie w dokumentowanie polskiego folkloru. • Wykonuje różnorodne skoki i przeskoki w rytm piosenki <i>Gęsi, gęsi</i>. • Współdziała z grupą, realizując jeden z głosów akompaniamentu do piosenki <i>Krzywy Jan</i>.	• Wykonuje utwór muzyczny z własnego regionu. • Rozróżnia oryginalną muzykę ludową od jej artystycznych opracowań, wskazując różnice w instrumentacji i sposobie wykonania. • Rozpoznaje polską muzykę ludową wśród innych przykładów muzycznych. • Proponuje inne zabawy „podwórkowe”, które sprzyjają integracji oraz budowaniu dobrej atmosfery. • Samodzielnie poszukuje informacji o muzyce ludowej swojego regionu, korzystając z różnych źródeł (np. publikacje, wywiady). • Dokumentuje przejawy kultury muzycznej z najbliższego otoczenia – nagrywa audio lub wideo.
26. MAJOWE ŚWIĘTA. Pieśń patriotyczna <i>Witaj, majowa jutrzeńko</i>	
• Wykonuje w grupie pieśń <i>Witaj, majowa jutrzeńko</i>, łącząc śpiew z grą rytmu na instrumencie perkusyjnym.	• Śpiewa solo fragmenty pieśni i piosenki, podczas interpretacji świadomie podkreśla ich charakter.

• Umie określić budowę tej pieśni: zwrotka i refren. • Śpiewa w grupie piosenkę <i>Na majówkę, na wędrownkę</i>. • Wymienia nazwy wybranych świąt obchodzonych w maju, w tym Święto Konstytucji 3 Maja. • Maszeruje podczas refrenu <i>Na majówkę, na wędrownkę</i>, planuje trasę oraz powrót na miejsce w określonym czasie. • Improwizuje w grupie odgłosy podczas zabawy <i>Rowerem na majówkę</i>.	• Improwizuje akompaniamenty gestodźwięków do każdej zwrotki piosenki <i>Na majówkę, na wędrownkę</i> • Wyjaśnia związek pieśni <i>Witaj, majowa jutrzenko</i> ze Świętem Konstytucji 3 Maja. • Proponuje zabawy muzyczne, które można przeprowadzić w klasie i na rodzinnej majówce.
27. MUZYKA W DOBREJ FORMIE. Formy muzyczne: rondo	
• Śpiewa w grupie pieśń i piosenkę, dbając o wspólny efekt. • Zna budowę form muzycznych: AB, ABA, ABA', ronda. • Identyfikuje powtarzające się części w utworze o budowie ABA. • Przedstawia graficznie budowę formalną słuchanych utworów, wykorzystując kształty i kolory drobnych przedmiotów. • Współpracuje w zespole przy tworzeniu kupletu ronda, przyjmuje powierzone role. • Wykonuje w grupie fragmenty utworu <i>Poranek</i> Edvarda Griega na dzwonkach/flecie.	• Samodzielnie śpiewa piosenkę <i>Na majówkę, na wędrownkę</i>. • Rozpoznaje budowę formalną słuchanych utworów muzycznych (np. AB, ABA, rondo). • Śpiewa solo refren <i>Ronda wiosennego</i>. • Wykazuje inicjatywę i dba o współpracę w zespole podczas przygotowywania kupletów ronda. • Wykonuje na dzwonkach/flecie proste układy dźwięków ze słuchu, zachowując poprawność rytmiczną i melodyczną. • Samodzielnie odczytuje zapis nutowy oraz chwyt fletowy do utworu <i>Poranek</i> Edvarda Griega. • Opracowuje plan uroczystości z okazji Dnia Matki, uwzględniając elementy muzyczne, ruchowe i sceniczne znane klasie.
28. MARZENIA I ŻYCZENIA. Projekt muzyczny na Dzień Matki	
• Śpiewa w grupie wybraną piosenkę (lub jej fragment) z repertuaru ustalonego przez klasę. • Czyta fragment wiersza, starając się oddać jego rytm, melodię i emocje. • Współpracuje z grupą podczas przygotowania nagrania programu na Dzień Matki – przyjmuje określone role, ćwiczy repertuar i dba o realizację wspólnego celu.	• Samodzielnie śpiewa fragment wybranej piosenki z repertuaru ustalonego przez klasę. • Proponuje własne pomysły i aktywnie uczestniczy w realizacji programu na Dzień Matki. • Gra na flecie lub dzwonkach wybraną melodię, zgodnie z ustalonym repertuarem. • Bierze udział w nagraniu programu przygotowanego przez klasę, wykazując zaangażowanie i odpowiedzialność.

29. WAKACJE NA SZEŚCIU STRUNACH. Instrumenty strunowe: gitara	
• Śpiewa w grupie piosenkę <i>Lato, lato</i> i wykonuje unisono melodię kanonu <i>Lubię podróże</i>. • Rozpoznaje gitarę na ilustracji i wskazuje jej podstawowe cechy. • Wyjaśnia, czym jest kanon i zasady jego wykonywania. • Zna i rozumie podstawowe terminy muzyczne: klucz wiolinowy, metrum, tempo, kropka przy nucie, łuk łącznik, repetycja, znaki chromatyczne, wartości rytmiczne nut i pauz.	• Śpiewa wybraną piosenkę o tematyce letniej lub wakacyjnej, poznaną poza szkołą. • Wykonuje piosenkę <i>Lubię podróże</i> w kanonie, w kilkuosobowych grupach. • Wie, do jakiej grupy instrumentów należy gitara i omawia jej budowę. • Akompaniuje na gitarze do piosenki <i>Lubię podróże</i>. • *Prezentuje przed klasą swoje umiejętności gry na gitarze. * Uczeń, który uczy się gry na gitarze.
30. WYPRAWA NA MORSKI BRZEG. Szanta. Ilustracja dźwiękowa z wykorzystaniem odgłosów z butelek	
• Śpiewa w grupie piosenkę <i>Lato, lato</i>, wykonuje kanon <i>Lubię podróże</i> oraz zespołowe fragmenty szanty <i>Pacyfik</i>. • Wie, co to są szanty. • Wskazuje znaki chromatyczne w zapisie nutowym i wyjaśnia ich rolę. • Współpracuje z grupą podczas zabawy słuchowej <i>Morski port</i>.	• Śpiewa solowe fragmenty szanty <i>Pacyfik</i>, dbając o zachowanie charakteru piosenki. • Proponuje własny tekst do szanty, wykazując się znajomością tematyki. • Akompaniuje na gitarze do kanonu <i>Lubię podróże</i>, dbając o płynne zmiany akordów. • Proponuje zabawy muzyczne z wykorzystaniem butelek, które można przeprowadzić w grupie.
31. NA PODHALAŃSKĄ NUTĘ. Region podhalański. Koncert życzeń	
• Śpiewa w grupie piosenki uzgodnione z klasą oraz <i>W murowanej piwnicy</i>. • Wymienia kilka cech regionu podhalańskiego (np. muzyka, strój, tradycje). • Gra na dzwonkach akompaniament do piosenki <i>W murowanej piwnicy</i>, dostosowując grę do ustalonego w grupie tempa. • Wykonuje w grupie utwory wybrane przez klasę, współpracuje z innymi i dba o jakość wspólnego brzmienia.	• Śpiewa solo dowolną piosenkę z repertuaru klasy 4. • Wie, kim był Jan Sabata. • Przyporządkowuje ludowe gęśliki podhalańskie do grupy instrumentów strunowych smyczkowych. • Gra na wybranym instrumencie melodię piosenki <i>W murowanej piwnicy</i>. • Improwizuje taniec przy <i>Muzyce podhalańskiej</i>, podkreślając ruchem charakter utworu. • Śpiewa solo wierszyk z zabawy <i>Muzyczna wspinaczka</i> na dźwiękach gamy C-dur, dbając o intonację.

Ocena śródroczna/roczna

Roczne i końcowe oceny klasyfikacyjne muszą być wyrażone w formie cyfrowej. Oto propozycja takiego oceniania:

Ocena celująca. Uczeń:

- odpowiedzialnie kierował własnym procesem uczenia się i znacząco rozwinął swoje umiejętności muzyczne;
- wielokrotnie wykazywał się wysokim poziomem zaangażowania we wszystkich formach aktywności muzycznej – zarówno indywidualnie, jak i w małym zespole: śpiewał, grał na instrumentach, twórczo realizował zadania, wykonywał ćwiczenia ruchowe oraz świadomie wypowiadał się o słuchanych utworach;
- wyróżniał się podczas zespołowych działań muzycznych, często pełniąc rolę pozytywnego, twórczego lidera;
- chętnie pomagał innym i dzielił się swoimi umiejętnościami;
- potrafił samodzielnie rozwiązywać problemy, wykorzystując w praktyce zdobytą wiedzę (język muzyki, podstawowe terminy);
- zrealizował prawie wszystkie zadania dodatkowe.

Ocena bardzo dobra. Uczeń:

- bardzo często wykazywał się pozytywnym zaangażowaniem we wszystkich formach aktywności, również w małym zespole: śpiewał, grał na instrumentach, wykonywał zadania ruchowe i twórcze oraz świadomie słuchał prezentowanych utworów muzycznych;
- rozwijał samodzielność i wytrwałość w procesie uczenia się, czego wyrazem była systematyczna praca;
- był aktywny podczas działań muzycznych – współpracował z innymi, pełnił różne role w zespole, dbał o atmosferę sprzyjającą komunikacji, ustalał przebieg wspólnych działań i reagował w sposób troskliwy;
- często potrafił samodzielnie wykorzystać i zastosować w praktyce zdobytą wiedzę (język muzyki, podstawowe terminy);
- regularnie podejmował się wykonywania zadań dodatkowych.

Ocena dobra. Uczeń:

- podejmował się wszystkich form aktywności, choć z różnym poziomem zaangażowania: śpiewał, grał na instrumentach, uczestniczył w zadaniach twórczych i ruchowych oraz w skupieniu słuchał prezentowanych utworów muzycznych;
- nie zawsze przyjmował odpowiedzialność za proces uczenia się, czasami rezygnował z wysiłku lub był kilkakrotnie nieprzygotowany;
- podczas zespołowych działań muzycznych współpracował w grupie, lecz najczęściej ograniczał się do wykonywania poleceń;
- czasami potrafił samodzielnie wykorzystać i zastosować w praktyce zdobytą wiedzę (język muzyki, podstawowe terminy).

Ocena dostateczna. Uczeń:

- nie wykazywał zaangażowania we wszystkich formach działań muzycznych, np. nie grał na flecie lub dzwonkach;
- często rezygnował z wysiłku, był nieprzygotowany, nie zwiększał swojego zaangażowania pomimo udzielanych wskazówek;
- w podejmowanych działaniach muzycznych działał w sposób odtwórczy;
- nie zawsze podejmował się powierzonych ról w zespole, pomimo posiadania odpowiednich zasobów;
- jedynie fragmentarycznie potrafił wykorzystać i zastosować w praktyce zdobytą wiedzę (język muzyki, podstawowe terminy).

Ocena dopuszczająca. Uczeń:

- nie wykazywał zaangażowania we wszystkich formach działań muzycznych, np. nie grał na flecie/dzwonkach i wymagał częstej zachęty do podjęcia aktywności;
- wykonywał zadania muzyczne niedbale, nie podejmując prób poprawy błędów;
- nie dbał o atmosferę sprzyjającą komunikacji.

Ocena niedostateczna. Uczeń:

- pomimo starań nauczyciela nie podejmował żadnej aktywności muzycznej i prezentował wyraźnie lekceważący stosunek do współpracy w grupie.